

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu Kararı

Karar No: 23

Tarih: 20.04.2006

Dilekçe No	Dilekçinin Adı Soyadı-Adresi	Dilekçe Konusu
6487	Eyüp CEYLAN Emniyet Mah. Akşemsettin Sok. 13/4 Üsküdar-İSTANBUL	<i>Çin mallarının kalitesizliği ve ucuzluğu nedeniyle ülke ekonomisine verdiği zararların önlenmesi.</i>

TBMM Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu 20 Nisan 2006 Perşembe günü yaptığı 14. toplantısında, Çin mallarının kalitesizliği ve ucuzluğu nedeniyle ülke ekonomisine zarar verdiği iddialarını içeren 6487 nolu dilekçe konusu ve bu konuya dair hazırlanan alt komisyon raporunu görüşmüştür.

Bilindiği gibi, Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu 16 Kasım 2005 tarihli 11. toplantısında şikayet konusunun ön incelemesini sağlamak adına Kütahya Milletvekili Alaettin Güven, Sinop Milletvekili Cahit Can ve İstanbul Milletvekili Ali Rıza Gülçiçek'ten oluşan bir Alt Komisyon kurmuş, bu alt komisyon Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı yetkililerinin katıldığı bir toplantı düzenlemiş, ayrıca idareden aldığı yazılı bilgileri değerlendirerek sorunun boyutlarını belirlemiş, hazırladığı raporda konunun önemini vurgulayarak, konunun Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunda görüşülmesini önermiştir.

Alt Komisyonumuz yaptığı toplantı ve inceleme faaliyetleri sonucunda:

Türkiye’de yer alan Çin mallarının ülke ekonomisine olumsuz etkisini göstermek bakımından bir çok araştırma yapıldığı ve bu araştırma sonuçlarına göre, Çin mallarının Türkiye’de 30 sektörü etkilediği, piyasadaki her 100 oyuncaktan 95’inin, 100 armatürden 76’sının, 100 gözlükten 50’sinin ve 100 halıdan 25’inin Çin malı olduğu, Çin mallarının üretimi ve istihdamı olumsuz etkilediği, Türkiye’de üretilen malların tüketilmediği takdirde, işsizliğin daha da artacağı,

Çin malları ile ilgili olarak yapılan şikayetlerin, malların standardının, kullanım kılavuzunun ve garantisinin bulunmaması olduğu, sağlığa aykırı malzemelerden üretilmesi, bunun gerek tüketiciler için gerekse bu malları satan firmalar açısından sorun teşkil ettiği, fiyatlarının düşüklüğü ve dolayısıyla yarattığı haksız rekabet ile artan malların reel sektörü tehdit eder boyuta ulaştığı,

Türkiye’nin 2004 yılından itibaren Çin’den gelen ve yurt içindeki çeşitli sektörler üzerinde tahribata yol açan ürünlere karşı çeşitli önlemler geliştirdiği, bu tedbirler sonucunda ortaya çıkan şikayetlerde azalma meydana gelmesine rağmen Uzakdoğu mallarının Türkiye’yi tehdit etmeye devam ettiği,

Hususlarını tespit etmiş, bu değerlendirmeler ışığında şu sonuca ulaşmıştır.

“Türkiye’nin yüksek katma değerli kaliteli ve ucuz maliyetli mallar üretmesi, Uzak doğudan gelerek Türkiye ekonomisini tehdit eden malların etkisinden kurtulmak için kaçınılmaz görülmektedir. Türkiye’de üretimi pahalaştırıcı faktörlerin etkisi azaltılmalı, daha çok üretim yaparak, iç pazara hakim olmalı ve dış pazarlarda etkinlik gösterilmelidir. Türkiye tüm kaynaklarını harekete geçirerek üretim seferberliği yapmalıdır. Müteşebbislerin yaratıcı ruhu, genç ve yetişmiş işgücü, potansiyel yer altı ve yer üstü kaynakların dinamiği, üretim seferberliğine hız kazandıracak yapıdadır. Bu sayede; işsizliğin önüne geçilebilecek, ekonomik göstergeler daha da iyileşerek halkın refah seviyesi yükselecektir. Bu konuda yazılı ve görsel basına da önemli

görevler düşmektedir. Tüketicileri bilgilendirmek üzere hazırlanacak programların televizyonlardan yayınlanması önemli katkılar sağlayacaktır.”

TBMM Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu 14. toplantısı Şanlıurfa Milletvekili Yahya AKMAN'ın Başkanlığında gündeminde bulunan; Çin mallarının kalitesizliği ve ucuzluğu nedeniyle ülke ekonomisine zarar verdiği iddialarını araştırmak üzere kurulan Alt Komisyon raporunu Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Türk Standartları Enstitüsü Başkanlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığından katılan Bakanlık temsilcileri ile Meslek Kuruluşları, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Ankara Ticaret Odası, Ankara Sanayi Odası, Türkiye İhracatçılar Meclisi, İstanbul Ticaret Odası, Türkiye İşverenler Sendikası Konfederasyonu ve İstanbul Tekstil Konfeksiyon İhracatçı Birliği ve Sivil Toplum Örgütü Tüketici Hakları Derneği'nin katılımlarıyla 20 Nisan 2004 tarihinde gerçekleştirmiştir. Genel olarak alt komisyon raporunda yapılan tespit ve değerlendirmelerin yerinde olduğu dile getirilen toplantıda, kamu kurum ve kuruluşlarından gelen katılımcılar idarenin konuyla ilgili yaptığı iş ve işlemlerine ilişkin bilgiler vermiş, meslek kuruluşları ile sivil toplum örgütleri temsilcileri ise Çin mallarının kalitesizliği ve ucuzluğu nedeniyle ülke ekonomisine zarar verdiği iddialarına ilişkin görüşlerini açıklamışlardır.

Genel Kurul Toplantısına Katılan Kamu Kurum ve Kuruluşların Temsilcileri Şu Bilgileri Vermmiştir:

Çeşitli kurum ve kuruluşların katılımı sonucunda, laboratuvar destekli ihtisas gümrüklerinin kurulması, ithalatta haksız rekabeti önleyici mevzuat çerçevesinde tedbirlere başvurulması, gümrük kontrollerinin artırılması, standartlardaki uygunlukların bu kontroller sırasında aranması, CE uygulamasının yaygınlaştırılması, referans fiyat uygulamasına geçilerek tespit edilen fiyatın altındaki ürünler için ithalatın engellenmesi, piyasa gözetim denetiminin yaygınlaştırılması ve Türk malı kullanma bilincinin ve sorumluluğunun artırılması gibi bir dizi önlemlerin getirildiği,

İdarenin, özellikle piyasa gözetimi ve denetiminin yaygınlaştırılması konusuna ağırlık verdiği, Tüketici Koruma Genel Müdürlüğü'nün, gerek 4077 sayılı Kanun ve gerekse 4703 sayılı Kanundan gelen görevler çerçevesinde, özellikle Etiket Tarife ve Fiyat Listeleri Yönetmeliği, Sanayi Mallarının Satış Sonrası Hizmetleri Hakkındaki Yönetmelik, garanti belgesiyle ilgili yönetmelik, Türkçe tanıtma kılavuzları ile denetimlerin sıklaştırıldığı,

Çin mallarını izleme ve koruma amaçları dışında tüketici davranışları üzerinde değişim oluşturabilecek bilinçlendirme kampanyalarına ihtiyaç duyulduğu, ancak, her Őeye rağmen, müdahaleci araçların ötesinde meseleye rekabet odaklı bakmak gerektiği ve serbest piyasa ekonomisi dinamiklerine önem vererek, strateji belirlenmesinin önemli olduğu, yerli üreticinin rekabet koşullarına ayak uydurabilmesini sağlayacak maliyet avantajlarının oluşturulmasının zorunlu olduğu ve asıl sorunun, yurda gelen ucuz mallar değil, teknik düzenlemelere ve standartlara aykırı malların teşkil ettiği,

Ürünün zerinde CE işareti varsa ve malının mevzuata uygun olduğuna dair yazılı bir beyanda bulunursa, bu malların yurda girişine doğrudan müsaade edildiği, CE işaretinin usulüne uygun Şekilde kullanılıp kullanılmadığı veya malın direktifine veya ilgili mevzuatına uygun olup olmadığı yönünde herhangi bir muayene, deney ve sorgulamanın mevzuat gereği yapılamadığı,

TSE'nin bu anlamda mevzuat koyucu olmayıp, sadece yetkili, sorumlu kuruluşlar tarafından koyulan mevzuat çerçevesinde taşeron olarak hizmetleri yürüttüğü, aynı Şekilde, 2006/1 tebliği kapsamına giren malların da bu listede belirtilen standartlara göre malın emniyet, güvenlik, evre koruma, tüketicinin doğru bilgilendirmesi, mahzur teşkil edip etmediği yönünde muayene ve deneyler yapılıp, mevzuatına veya standardına uygun olan malların millileştirilmesi için belge düzenlediği, uygun olmayanları gümrük sahasında mahrecine iade edilmesini temin ettiği,

2006/1 tebliğiyle geçen yıl 2005/1 tebliği kapsamında yer alan standartlardan yüzde 50'den fazlası liste dışı bırakıldığı, yani, bu mallar ithalat denetimine bırakıldığı halde son iki ayda düzenlenen belge sayılarında, ithalatta yüzde 100'e yakın bir artış olduğu, geçen yıl 1000'e yakın standart kapsamında uygunluk değerlendirmesi aylık 10 000'e yakın da belge düzenlendiği, Türkiye çapında, bu belge sayısı ocak-şubat ayında 4 500'e düşmesine rağmen mart ayında bu belge sayısının tekrar 10 000'lere ulaştığı, bu göstergelerinde İthalatta önemli bir artışı işaret ettiği, bu artışın mevzuatlardaki kolaylıklardan kaynaklandığı, sadece TSE'nin denetimine giren mallarda değil, diğer ithalat kalemlerinde de önemli bir yükselme kaydedildiği,

Türkiye'nin 1995 yılında imzaladığı Gümrük Birliği anlaşmasının 10 uncu maddesi, Avrupa Birliği mevzuatına göre belgelendirilmiş malların serbest dolaşımının Türk Hkmeti tarafından engellenemeyeceğini hüküm altına aldığı, dolayısıyla, AB mevzuatına göre belgelendirildiği iddia edilen veya ispat edilen mal nereden gelirse gelsin Türkiye'ye doğrudan girme Şansına sahip olduğu,

Gümrüklerde AB direktifi kapsamında olan her mal için CE belgesi arandığı, direktif kapsamı dışındaki zorunlu standarda tabi mallarda ise TSE kontrolü yapıldığı, bu nedenle Avrupa Birliğinden gelen mallar mevzuat gereği TSE denetimine girmediği, TSE denetimine giren malların üçüncü dünya ülkelerinden gelen zorunlu standarda tabi mallar olduğu, bu malların Avrupa Birliği ülkeleri üzerinden trafik sapması ile gelmesi durumunda CE işareti olup olmadığı bilinmeksizin, serbest dolaşıma girmiş gibi gösterilerek ATR belgesi ile yurda kolaylıkla girebildiği ve bu yolla TSE'nin denetimine tabii olmadığı, ayrıca, üçüncü dünya ülkelerinden trafik sapması yoluyla AB üzerinden Türkiye'ye getirilen bu malların yüzde 8 daha pahalı olduğu ve bunun da tüketiciye yansıdığı,

Rusya Ukrayna, Çin ve diğer Uzakdoğu ülkelerinde kullanılmış çok kalitesiz malların Türkiye'ye bir yol bulup girdiği, çok kalitesiz, ve standardın çok dışında olan bu malların yerli sanayiye, ve yerli üreticiyi vurduğu,

Yanlış beyan yapıldığında, devletin her türlü cezayı kesme ve bu malı geri gönderme hakkı bulunduğu, yapılan yanlış beyanın da kaçakçılığa girdiği, bunun önlenmesi için de kontrolün iyi yapılması gerektiği,

İdare tarafından 78 maddede veya madde grubunda dampinge karşı önlem uygulandığı, 21 madde grubunda dampinge karşı soruşturma yürütüldüğü, önlemi etkili kılabilmek için, 23 maddede de ayrıca izleme yapıldığı, 4 madde grubunda ithalatçıdan beyan istendiği, genel korunma önlemi uygulaması yapıldığı ve 7 madde grubunda kota uygulandığı, dampilikli ithalattan dolayı veya artan ithalattan dolayı bir endüstri dalı zarar görüyorsa, dampinge karşı önlem veya korunma mekanizması çerçevesinde önlem alınabildiği, Türkiye'nin dünyada bu yaptırımları en hızlı uygulayan ülkeler arasında 3'ncü sırada olduğu,

Yanlış kıymet beyanının önüne geçebilmek için ise sadece referans fiyat uygulaması yapılabildiği, 57 madde grubunda, referans fiyat uygulaması yapıldığı, tekstil konfeksiyon ürünlerinde, 42 kategoride Çin'den gelen ürünlere karşı kota uygulanmaya başlandığı, 2006 yılında bunun 44 kategoriye çıkarıldığı, 50 kategoride, eşzamanlı olarak, hangi ülkeden gelirse gelsin, ithalatın kayıt altına alındığı, tekstil ve konfeksiyon ürünlerinde Vietnam'a karşı 29 kategoride, Kuzey Kore'ye karşı 48 kategoride, Sırbistan-Karadağ'a 11 ve Özbekistan'a 1 kategoride kota uygulandığı, tekstil ve konfeksiyon ürünlerinde 61 kategoride kayda alma uygulaması yapıldığı,

Türkiye'nin uluslararası yükümlülükler ve kamu kaynakları çerçevesinde denetim sistemini etkinleştirilmeye çalışıldığı,

Tüketicilere giden nihaî mamullere ilişkin denetimlerin kaldırıldığı, ancak bunların tamamının özel birtakım tebliğler ile kontrol altında tutulduğu,

Denetimi kaldırılan ürünlerin genelde tüketiciye gitmeyen, ara veya hammadde şeklindeki ürünleri kapsadığı ve bunların yatırımcının ve ihracatçının önünü kesmeyecek nitelikteki mallar olduğu,

140 gümrük kapısındaki denetlenen ürünleri on-line olarak izleme, bunları risk grupları itibariyle ayırma imkanı getirildiği bu sistemle edinilen bilgilerin piyasada denetim yapacak kuruluşların bilgisine sunulacağı ve bunun ilk olarak oyuncaklar grubunda başlatıldığı, şu anda bu grup üzerindeki tüm hareketlerin on-line olarak idare tarafından takip edilebileceği,

Gümrüklere yapılacak otomasyon sisteminin gümrük beyanı yapıldığı anda, hangi ürünün geldiğini görmenin mümkün olacağı ve denetimi yapacak birimlerin, resimleri dahil olmak üzere ürünü bilgisayarın başında inceleme ve görme imkanına sahip olacağı,

Ayrıca, Avrupa Birliğiyle entegrasyon için hazırlanan projenin de hayata geçirilmesiyle Avrupa Birliği ülkelerinde ürünler üzerinde yapılan tüm denetimler ile elde edilen bilgilerin karşılıklı olarak değişiminin söz konusu olacağı,

Ürünlerin denetimden çıkarılmasından sonra bu ürünlerin artış seviyesinin yüzde 3,5 olduğu ve herhangi bir ithalat patlaması yaşanmadığı, denetime alınan ürünün ithalatının duracağı veya bunların kalitesizliğinin önleneceği gibi bir göstergenin de bulunmadığı,

Kamu kaynaklarının denetiminin asla bırakılmayacak ve terk edilmeyecek bir husus olduğu, fakat çağdaş uygulamalara, çağdaş mevzuata uyulması, o paralelde geliştirilmesi ve desteklenmesinin de gerekli olduğu,

Belirtilmiştir.

Toplantıya Katılan Meslek Kuruluşları ile Sivil Toplum Örgütlerinin görüşleri:

2003 yılında, Çin'den yapılan 2 milyar 610 milyon dolarlık ithalatın 2005 yılı sonunda 6 milyar 866 milyon dolara çıktığı, gayri resmî ithalat rakamlarının dahil edilmesiyle, rakamın çok daha büyük olacağı, yalan beyan yoluyla hayalî ithalat yapıldığı, örnek olarak Çin'den gemiyle mal getirilerek 1 milyon çift ayakkabı beyanı verildiği, ancak içinden 3 milyon çift ayakkabı çıktığı, çifte faturalandırma yapıldığı, bir

malın bedeli az gösterilerek, az gümrük ödeyerek ve malın değeri az gösterilerek Türkiye'ye kaçak mal getirildiği,

Bu durumun işsizliği arttırdığı, Çin'den milyarlarca dolarlık mal getirilmeye devam edilirse bu sorunu çözebilmenin mümkün bulunmadığı,

Türk Standartları Enstitüsü'nün Çin'den giren ürünlerin CE standardına, TSE standardına uygun olup olmadığı yönünde yaptığı denetimlerin 1.1.2006'dan itibaren kaldırıldığı ve 686 kalemde denetimin olmadığı, konteyner dolusu getirilen malların sosyete pazarlarında, halk pazarlarında, işportada satıldığı, bunun çok büyük vergi kaçağına neden olduğu,

Türk sanayicisinin Çin'de mal üretmeye başladığını ve daha ucuza ürettiği malı, Türkiye'de yine aynı markayla sattığı, Çin'de 5-6 bin kişi çalıştıran Türk kuruluşlarının yer aldığı,

Malları gümrüklerde denetlemenin önemli olduğu, yurda girip dağıldıktan sonra denetimin sağlıklı yapılmasının mümkün olmadığı,

Valizlerin içinde tansiyon aletleri, cerrahi aletler, fotoğraf makineleri gibi aletlerin kaçak olarak yurda sokulduğu için valiz ithalatında patlama yaşandığı,

Çin'den ithal edilen malların tamamını mamul olarak veya kalitesiz ürün olarak görmenin yanlış olacağı, sanayicinin özellikle yurtdışı piyasalardaki rakipleriyle mücadele edebilmesi için maliyetleri düşürme uğraşı içinde olduğu, bu nedenle üretecekleri mamullerde kullandıkları hammaddenin veya malzemenin bir kısmını Uzakdoğu'dan getirttiği,

Sanayicinin Uzakdoğu'dan ithal ettiği ürünleri mamullerinde kullandığı için kaliteli olduğu, kalitesiz ürün geldiği takdirde, sanayicinin ürettiği mamulün de kalitesiz hale geleceği,

Türkiye'nin Çin ekonomisinin yapısı ve maliyetleriyle polisiye tedbirler olarak rekabet edebilme şansının çok zor görüldüğü, uluslararası rekabette veya pazara ulaşılmasında tek unsurun maliyet kalemi olmadığı, yeni teknolojiler ve buluşların ülkelere ve ürünlerine çok geniş imkânlar sağlayabildiği,

Çin'den gelen malların doğrudan ülkeye girişi engellendiği takdirde, Çin mallarını AB ülkeleri ve özellikle Yunanistan üzerinden Türkiye'ye girebildiği, bunun, aracı ülkelerdeki vergilerle birlikte aynı ürünün tüketicilere daha yüksek fiyatlarla satılmasına, mallardan alınan ithal vergilerinin Türkiye Cumhuriyeti yerine AB ülkeleri tarafından tahsil edilmesine neden olduğu,

Çin mallarının Türkiye'ye girişinin engellenmesinin yerli sanayicinin korunması açısından yeterli olmayacağı, sanayicinin rekabet gücünün artırılması,

istihdam, enerji, hammadde ve sermaye maliyetlerinin makul düzeylere indirilmesiyle mümkün olacağı,

Çin'i tehdit olarak görmek yerine, büyük bir pazar fırsatı olarak değerlendirerek yeni stratejiler geliştirilmesinin, Çin'in hammadde ve işçilik maliyetleri konusundaki avantajlarını dikkate almak suretiyle sektörel bazda işbirliği olanaklarının araştırılmasının, Türkiye'nin coğrafi konumu da göz önünde bulundurularak, komşu pazarlarda ortak hareket imkânı oluşturulmasının daha gerçekçi bir yaklaşım olacağı,

Türkiye'nin olumsuzluklara denetim yoluyla müdahale etme hakkına sahip olduğu, bunun uluslararası anlaşmalara ve Avrupa Birliği müktesebatına ters düşmediği, ancak, sorunları giderebilmek için idarenin daha fazla çalışması gerektiği,

Gümrüklerde kontrol ve denetim eksikliğinin görüldüğü, eksikliklerin gerek mevzuattan, gerekse görevlilerin görevlerini tam olarak yerine getirmemelerinden kaynaklandığı,

Çin malları ile ilgili çok fazla miktarda tüketici şikâyeti geldiği, hiçbir ürünün servisi, garanti belgesi ve kullanma kılavuzlarının malın girişi yasal olmadığı için bulunmadığı, ne alırsan 1 milyona şeklinde satılan ürünlerin tüketici sağlığı açısından çok tehlikeli olduğu,

Sivil toplum örgütlerinin katılımıyla yerli malı kullanma kampanyaları düzenlenmesinin yararlı olacağı, dünyada bu tür kampanyaları yapan bir çok ülke olduğu, bütün sivil toplum örgütlerinin tüketici eğitimine önem vermesi gerektiği,

Trafik sapmasının üçüncü dünya ülkelerinden daha yoğun olarak yapıldığı, gözetim, kota ve dumping soruşturması açıldığı takdirde, trafik sapmasının her şekilde olabildiği, ancak Dış Ticaret Müsteşarlığının da gözetime alabilme kararlılığını gösterdiği, sorunun temelinde, Türkiye'deki sanayici ve üreticinin, rekabet içinde üretim yapamadığı,

Türkiye'nin Dünya Ticaret Örgütü kuralları çerçevesinde hareket ettiği ve Avrupa Birliğine üye olan ve tam üyelik görüşmelerinde olan ülkelerin hepsi ile serbest ticaret anlaşması imzaladığı, gümrük birliği anlaşması Türkiye'nin elini kolunu bağladığı, ancak bu yükümlülöklere de sadık olmak zorunda olduğu,

İstihdamda dünyanın en yüksek vergilerinin, ve en yüksek enerji giderlerinin Türkiye'de ödendiği, bunların rekabet edilebilir bir seviyeye indirilmesi gerektiği,

Türkiye'nin uluslararası pazarlarda rekabet edebilmesi için mutlaka üretim maliyetlerini, aşağıya indirmesi gerektiği, yoksa, Türkiye'de üretim yapmanın ve istihdam sağlamanın imkânsız hale geldiği ve acilen makro problemlerin

özölmesine ihtiyaç bulunduğu, geri kalmış bölgelele uygulanan 5084 nolu Teşvik Yasasının, Türkiye genelinde hassas sektörlerde, emek yoğun hassas sektörlerde de uygulanmasının yararlı olacağı,

Dahilde işleme rejimi çerçevesinde belge verilmesi aşamasından ilgili ithalat ve ihracat işlemlerinin tamamlanmasıyla belge kapatılması noktasına kadar Dış Ticaret Müsteşarlığı Gümrük İdareleri ve ihracatçı birliklerince sürekli kontrol, denetim ve koordinasyonun gerçekleştirilmesinin gerekli olduğu,

Gelen mallara özel ve etkili kontroller uygulanarak, Sağlık, evreye uyum, güvenlik, kalite gerekçeleriyle standart ve belgelendirme uygulamasının gerekli olduğu, garanti, servis, bakım, onarım, yedek parça stoku gibi konularda özellikle Çin'den ithal edilecek mallar için özel olarak istenecek hususların belirlenmesinin yararlı olacağı, gözetim ve korunma önlemleri mekanizmalarının süratli bir şekilde işletilmesinin gerekli bulunduğu, yerli üretimin rekabet gücünün geliştirilmesi amacıyla enerji, hammadde finansmanı, işçilik üzerindeki yüklerin azaltılmasını sağlayacak önlemlerin alınması gerektiği, marka bilinci ve moda olgusunun öne çıkarılması ve kaliteli ürüne yönelmenin önemli olduğu, yerli üretimde kalite yanında, verimliliği artırmaya yönelik önlem ve desteklerin geliştirilmesi ve yeni ürün ve pazarların yaratılması için çalışmaların yapılması gerektiği,

Bu tür malları önlemeye elverişli mevzuat ile buna ilişkin araçların mevcut bulunduğu, ancak bunların süratle ve kararlılıkla uygulamaya geçirilmesine ihtiyaç bulunduğu,

Gümrükler başta olmak üzere ilgili kuruluşların yetki ve fiziksel imkânları bakımından özel uygulamaları etkin bir biçimde yürütebilecek uygun yapıya kavuşturulmasının önem taşıdığı,

Çin'in süratle gelişen ithalatından çok daha büyük paylar alabilmenin yollarının araştırılması ve Çin'in Dünya Ticaret Örgütü üyeliğinden bu amaçla azamî ölçüde yararlanma gayreti içinde olunmasının Türkiye açısından yararlı olunabileceği,

Bildirilmiştir.

Komisyonumuz bu bilgiler işığında;

Son yıllarda dünya ekonomisini ve daha çok Türk ekonomisini olumsuz etkileyen Uzakdoğu mallarının etkisini arttırarak sürdürdüğü,

Üreticinin ve ülke ekonomisinin zarar görmemesi amacıyla idare tarafından bir takım önlemler alınmakla birlikte, alınan bu önlemlerin yetersiz kaldığı, kalitesiz ürün girişindeki büyük artışın yanı sıra, ileri teknoloji ürünleri ithalatının da arttığı,

Türkiye'deki yatırımcıların Çin malları nedeniyle oluşan haksız rekabet ile baş edebilmek için Türkiye'de yatırım yapmadığı, yatırımların Çin'e ve başka ülkelere yöneldiği,

Türkiye'nin üretim fonksiyonlarını artırarak, dünyadaki rekabetçi yapıyla baş edebileceği,

Kalite-fiyat dengesini serbest piyasanın kendisi oluşturabilmesi için denetim mekanizmalarının iyi işletilmesi gerektiği, usulsüz ve kanunsuz olarak yapılan her iş ve işlemin kontrolünün ve denetiminin kesin, etkili bir şekilde yapılmasının şart olduğu, Türkiye'de bir konuda alınan kararın tam anlamıyla uygulanamamış olmasının büyük sorun yarattığı, idarenin, mevcut mekanizmaları etkin biçimde işletmesi gerektiği,

Çin'den 2005 yılında 6 milyar 866 milyon dolar tutarında ithalat yapıldığı, ancak kesin olarak belirlenemeyen kaçak girişlerle bu rakamın 5-6 kat daha fazla olabileceği, özellikle yalan beyan yoluyla hayalî ithalat yapıldığı, Türkiye'ye giren ürünlerin TSE standardına uygun olup olmadığı yönünde yapılan denetimlerin 686 kalemde kaldırılmasının yurda kalitesiz mal girişini hızlandırdığı, bunun Türkiye'nin dış ticaret ve cari açığını daha da büyütebileceği,

Türkiye'nin 1995 yılında imzaladığı Gümrük Birliği anlaşmasının kalitesiz mal girişi tehdidi karşısında Türkiye'nin elini kolunu bağladığı, bu anlaşmanın 10 uncu maddesinin AB mevzuatına göre belgelendirilmiş malların serbest dolaşımının Türk Hükümeti tarafından engellenemeyeceğini hüküm altına aldığı, dolayısıyla, AB mevzuatına göre belgelendirildiği iddia edilen veya ispat edilen mal nereden gelirse gelsin Türkiye'ye doğrudan girme şansına sahip olduğu,

Avrupa Birliğinden gelen malların bu nedenle TSE denetimine girmediği, TSE denetimine giren malların üçüncü dünya ülkelerinden gelen mallar olduğu, bu malların AB üzerinden trafik sapması ile gelmesi durumunda ise CE işareti olup olmadığı tespit edilmeksizin sadece ATR belgesi ile yurda kolaylıkla girebildiği, ayrıca, üçüncü dünya ülkelerinden trafik sapması yoluyla AB üzerinden Türkiye'ye getirilen malların yüzde 8 daha pahalı olduğu ve bunun tüketiciye yansıdığı, alınan vergilerin ise Türkiye yerine AB ülkeleri tarafından tahsil edilmesine neden olduğu,

Tüketici davranışları üzerinde değişim oluşturabilecek bilinçlendirme kampanyalarına ihtiyaç duyulduğu, ancak, müdahaleci araçların ötesinde meseleye

rekabet odaklı bakmanın yararlı olacağı, serbest piyasa ekonomisi dinamiklerine önem vererek, strateji belirlemenin yararlı olacağı,

Yaşanan ekonomik krizlerin ardından düşen alım gücünün halkı kaliteli ürün yerine kalitesiz ve sağlıksız olan bu ürünlere yönelttiği, konteyner dolusu getirilen malların sosyete pazarlarında, halk pazarlarında, işportada satıldığı, bunun çok büyük vergi kaçağına neden olduğu gibi halkın sağlığını da tehdit ettiği,

Kalitesiz malların girişinin engellenerek, haksız rekabetin önlenmesi ve sanayicinin rekabet gücü yükseltilerek yatırımların önünün açılması gerektiği, büyük yatırımların yapılabilmesi için koşulların biran evvel oluşturularak, dünyayla rekabet edilir duruma gelinmesinin önem taşıdığı,

Öte yandan Türkiye'nin taraf olduğu uluslar arası anlaşmalar çerçevesinde, yatırım, ihracat ve ticari faaliyetlerdeki gelişmeler ile uygulamadaki teknik gerekler dikkate alınarak, idarenin, dahilde işleme rejimi çerçevesinde belge verilmesi aşamasından, ilgili ithalat ve ihracat işlemlerinin tamamlanmasıyla, belge kapatılması noktasına kadar etkin bir biçimde sürekli kontrol, denetim ve koordinasyonu gerçekleştirmesine ihtiyaç bulunduğu, bazı ürünlerde denetimlerin kaldırılması ile yurda girişi hızlanan kalitesiz malların gümrüklerde yapılacak bu etkin denetimlerle piyasaya dağılmadan engellenebileceği, yapılacak bu denetimlerde sağlık, çevreye uyum, güvenlik, kalite gerekçeleriyle standart ve belgelendirme uygulaması ile garanti, servis, bakım, onarım, yedek parça stoğu gibi konuların özel olarak aranmasına önem taşıyacağı ve yerli üretimde kalite yanında verimliliği arttırmaya yönelik çalışmalara ihtiyaç bulunduğu,

Çin'in haksız ticari faaliyetlerine karşı önlem geliştirilmez ise önümüzdeki yıllarda bir çok sektörün yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalabileceği,

Çini'nin üreticisine, büyük yatırım teşvikleri, sınırsız istihdam kaynağı ve dış ticareti sübvans ederek ucuz mal ürettiği, bunun sonucunda tüm sanayi ürünlerini, başta Türkiye olmak üzere tüm dünya ülkelerinin özellikle imalat sanayilerini tahrip ettiği, bunun sonucunda ise, fabrika kapanmaları, işten çıkarmalar ve işsizlik, yeni yatırım yapılmaması, yeni istihdam yaratılmaması ve sosyal huzursuzluk gibi problemler yarattığı,

Yaşanan ticari tehdide karşı uluslar arası alanda ortak önlem alınması imkanlarının araştırılmasının faydalı olacağı, Çin'in kendi üreticisine sağladığı avantajları Türkiye'nin de kendi üreticisine sağlaması gerektiği,

Tüketici kalitesiz dayanıksız sağlıksız mal kullandığı için sağlığı ve bütçelerinin de olumsuz etkilendiği, bu nedenle yazılı ve görsel basının da tüketicileri

bilgilendirmek üzere yayınlayacakları programların önemli katkılar sağlayacağı ve AR-GE yatırımlarına kaynak aktarılmasının önem taşıyacağı,

Sorunun tüm dünyayı ilgilendirdiği ve en başta Çin'in DTÖ üye ülkelerine uygulanan Sosyal Standart, ILO Standardı ve Çevre Standardına uymasının sağlanması gerektiği,

Türkiye'nin genç ve yetişmiş işgücü, potansiyel yer altı ve yer üstü kaynaklarının dinamiği üretime hız kazandıracak yapıda olduğu, bunların harekete geçirilmesiyle birlikte, işsizliğin önüne geçilebileceği ve ekonomik göstergelerin daha da iyileşerek halkın refah seviyesinin yükseleceği,

Avrupa Birliği'nin zorunlu standart anlayışından vazgeçtiği, bunun yerine can güvenliği, sağlık, çevre bakımından CE işaretli ileri kriterleri geliştirdiği, bu geliştirilen standartların gösterge veya referans olarak değil, bir rehber olarak alınması gerektiği, Türkiye'nin uyguladığı zorunlu standartta, güvenlik, sağlık ve çevre gibi kriterlerin bulunmadığı, ancak iç piyasanın ve gelişen ekonominin ihtiyaçları ile entegre olunan dünya ekonomisinin gereklerini yerine getirmek ve uluslar arası taahhütleri dikkate alarak Türkiye'nin zorunlu standarda tabii mal sayısını sıfıra indirmesi gerektiği,

İdare tarafından laboratuvar destekli ihtisas gümrüklerinin kurulması, ithalatta haksız rekabeti önleyici mevzuat çerçevesinde tedbirlere başvurulması, gümrük kontrollerinin artırılması, standartlardaki uygunlukların bu kontroller sırasında aranması, CE uygulamasının yaygınlaştırılması, referans fiyat uygulamasına geçilerek tespit edilen fiyatın altındaki ürünler için ithalatın engellenmesi, piyasa gözetim denetiminin yaygınlaştırılması ve Türk malı kullanma bilincinin ve sorumluluğunun artırılması gibi önlemlerin uygulanmaya çalışıldığı,

İdarenin, özellikle piyasa gözetimi ve denetiminin yaygınlaştırılması konusuna ağırlık verdiği, Tüketici Koruma Genel Müdürlüğü'nün, gerek 4077 sayılı Kanun ve gerekse 4703 sayılı Kanundan gelen görevler çerçevesinde, özellikle Etiket Tarife ve Fiyat Listeleri Yönetmeliği, Sanayi Mallarının Satış Sonrası Hizmetleri Hakkındaki Yönetmelik, garanti belgesiyle ilgili yönetmelik, Türkçe tanıma kılavuzları ile denetimlerini sıklaştırdığı,

1980'li yıllardaki şartlara göre tasarlanan ithalatta zorunlu standart denetimlerinin yerine, özellikle Avrupa Birliği ülkelerinde kullanılan sistemlerin teknolojik düzenlemelerle desteklenerek yeni denetim sisteminin idari ve teknik altyapı çalışmalarının kurulmaya başlanıldığı ve bu çalışmalar ile daha çok piyasayı tehdit eden güvensiz ve kalitesiz ürünlere yoğunlaşmasının amaçlandığı ve bu

kapsamda ilk olarak gümrük kapılarında yapılan denetimlerle eř zamanlı olarak izlenmesini sağlayan otomasyon sistemine 2005 yılı içerisinde başlanıldığı,

Yönünde tespitlerde bulunmuş olup, Komisyonumuz, ilgili idarelerin bu tespitleri uygulamaya geçirme yönünde ortaya koyacağı çabaları desteklemektedir.

Karar:

Komisyonumuz gündeminde görüşülen Çin mallarının kalitesizliği ve ucuzluğu nedeniyle ülke ekonomisine zarar verdiğine ilişkin şikayet konusu hakkında yaptığı tespitler çerçevesinde:

Mevzuata ilişkin düzenlemeler yeterli görülmekle birlikte, üretimin arttırılması için gerekli altyapının oluşturulmasına, yerli mallı kullanımının teşvik edilmesine; ayrıca, yukarıda ifade edilmeye çalışılan diğer önlemlerin uygulamaya konulmasına kadar, düzenleyici ve denetleyici kamu kuruluşlarının, malların ithalatından tketickiye ulaşmasına kadarki süreçte etkin bir biçimde sürekli kontrol ve denetimi arttırması gerektiğine,

Karar verildi.

Yahya AKMAN
Şanlıurfa Milletvekili
Başkan

Alaettin GÜVEN
Kütahya Milletvekili
Başkanvekili

Toplantıya Katılmadı
Kenan ALTUN
Ardahan Milletvekili
Sözcüsü

Toplantıya Katılmadı
Fehmi ÖZTUNÇ
Hakkari Milletvekili
Katip Üye

Toplantıya Katılmadı
Abdülmecit ALP
Bursa Milletvekili
Üye

Toplantıya Katılmadı
Mustafa EYİCEOĞLU
Mersin Milletvekili
Üye

Cahit CAN
Sinop Milletvekili
Üye

Mahmut GÖKSU
Adıyaman milletvekili
Üye

Toplantıya Katılmadı
Muharrem CANDAN
Konya Milletvekili
Üye

Ali TEMÜR
Giresun Milletvekili
Üye

Şevket ARZ
Trabzon Milletvekili
Üye

Toplantıya Katılmadı
Zeynep Damla GÜREL
İstanbul Milletvekili
Üye

Ali Rıza GÜLÇİÇEK
İstanbul Milletvekili
Üye

Hasan Özyer
Muğla Milletvekili
Üye